

Daugavpils Būvniecības tehnikums

Mācību priekšmets: **Iniciatīva un uzņēmējdarbība**

Specialitāte: **Inženierkomunikāciju montētājs**

1.kurss

Ekonomikas pamatjautājumi un sistēmas

Metodiskā iztrādne

Pedagogs: **Emīlija Mīleviča**

Daugavpils

2020

ANOTĀCIJA

Emīlija MIĻEVIČA

EKONOMIKAS PAMATJAUTĀJUMI UN SISTĒMAS

Mērķis:

Veidot izpratni par ekonomikas pamatjautājumiem un ekonomiskām sistēmām.

Uzdevumi:

Izprast kas ir ekonomika, kādas ir ekonomikas pamatjautājumi, ekonomiskās sistēmas;

Pilnveidot zināšanas par ekonomikas priekšmeta būtību;

Apzināt saikni starp priekšmetu un reālo dzīvi/pieredzi

Mērķauditorija (programmas nosaukums, kurss):

Inženierkomunikāciju montētājs

1.kurss

Metodiskās izstrādes praktiskais pielietojums:

darba lapas var izmantot ekonomikas stundās

Metodiskās izstrādes aktualitāte/novitāte:

izstrādātā darba lapa ietver gan teoriju, gan praktiskos uzdevumus, gan asociācijas, kas palīdz izglītojamajiem iegaumēt un atpazīt informāciju

Stundas tēma: “Ekonomikas pamatjautājumi un sistēmas”
Mērķis: Veidot izpratni par ekonomikas pamatjautājumiem un ekonomiskām sistēmām.
Uzdevumi: • Izprast kas ir ekonomika, kādas ir ekonomikas pamatjautājumi, ekonomiskās sistēmas; • Pilnveidot zināšanas par ekonomikas priekšmeta būtību; • Apzināt saikni starp priekšmetu un reālo dzīvi/pieredzi
Mērķauditorija (programmas nosaukums, kurss): Inženierkomunikāciju montētājs 1.kurss
Stundas tips: Teorētisks ievads, praktiskais darbs
Metodes un darba formas: lekcija, diskusija, praktiskais darbs.
Stundas paredzamie rezultāti: izglītojamie atsvaidzina savas zināšanas ekonomikā/ iegūva jaunās zināšanas un prasmes izmantot tos.
Stundai nepieciešamās literatūras saraksts: Inta Joriņa “Ekonomika viduskolām. Mācību grāmata”, Tūrība, 2014

STUNDAS GAITA

Skolotājs izdala darba lapas, dod izglītojamiem definīciju - kas ir ekonomika, lūdz aizpildīt 1.uzdevumu – pēc pāris minūtēm kopā pārbauda un apspriež atbildes.

Skolotājs stāsta par Maslova piramīdu, kas ļoti nepieciešama, lai saprastu, kāpēc iedzīvotāju vajadzības ietekmē ekonomiskos pamatjautājumus, un lūdz atbildēt uz jautājumiem.

Izglītojamie aizpilda tabulu par precēm un pakalpojumiem. Kopā apspriež, kas ir luksusa preces.

Skolotājs stāsta, izglītojamie aizpilda tabulu par ekonomiskajām sistēmām un pamatjautājumiem. Izglītojamiem var dod piemērus (valstis), kurās tādas ekonomiskās sistēmas darbojas vai darbojās.

Skolotājs stāsta par ekonomiskajiem resursiem. Izglītojamie aizpilda tabulas. Apspiež atbildes.

Darba lapas paliks pie izglītojamajiem. Par darba aktivitāti stundas laikā var ielikt i/ni.

Darba lapas skatīt pielikumā.

SECINĀJUMI

Iegūtie rezultāti un atgriezeniskā saite: izglītojamie ir nostiprinājuši savas zināšanas par ekonomiskajiem pamatjautājumiem; izglītojamajiem rodas izpratne par ekonomiskajām sistēmām; izglītojamie atšķir parastas preces un luksusa preces; izglītojamie prot atbildēt uz jautājumiem par resursiem. Skolotājs un izglītojamie daudz diskutē.

Stundas norises un izstrādāto materiālu pilnveides nepieciešamība un iespējas: stunda izdevās veiksmīga; pēc skolotāja ieskatiem var veikt arī korekcijas.

Veiktie vērojumi: izglītojamajiem nav grūti aizpildīt tabulas; parastus ekonomiskos pamatelementus saprot un pārzina; brīvi var izteikt savas domas par mikro/makro ekonomiku, precēm/pakalpojumiem; daudz diskutē – kāpēc tieši tā un ne citādāk; izglītojamajiem grūti minēt piemērus par ekonomiskajām sistēmām kādā noteiktā valstī

Ieteikumi līdzīgu stundu veidotājiem un īstenotājiem: skolotājam labi jāpārzina tēma, jāsapatavojās stundai, lai brīvi un pareizi pasniegtu materiālu/zināšanas. Ļoti rūpīgi paskatīties, kā printeris izprintēs darba lapas (jo var tās apgriezt).

Kas ir mikro un
makro ekonomika?

Darba lapa Ekonomikā 1.Kas ir ekonomika?

Ekonomika - _____

Situācija	Mikroekonomika	Makroekonomika
Latvijas valdības naudas aizņēmums no Starptautiskā Valūtas fonda		
Mēbeļu kombināta aprēķini par jaunas produkcijas ražošanu		
Latvijas inflācijas aprēķināšana un salīdzināšana ar ES valstīm		
Ozolu ģimenes problēmas kredīta saņemšanai		
Valsts programmas nepieciešamība bezdarba samazināšanai		
Tomātu cenu izmaiņas jūnijā Rīgas tirgū		
SIA "Koka logi" ražošanas sašaurināšana		

Mikroekonomika	Makroekonomika
• • • •	• • • • • •

1.2. Vajadzības un vēlmes

**MUST
HAVE**

Vēlmes - _____

Vajadzības - _____

Ekonomikas vajadzības - _____

Kuri faktori ietekmē cilvēka vēlmes un vajadzības?

Piem. cilvēka vecums,

Kā iespējams apmierināt ekonomiskās vajadzības? _____

1.3. Preces un pakalpojumi

Prece – lieta, kuru patērējot cilvēki apmierina savas vajadzības (pirmās nepieciešamības preces/luksusa preces).

Pakalpojums – darbība vai pasākuma kopums, kas apmierina cilvēka vajadzības.

	Prece	Pakalpojums
Maize		
Matu griešana frizētavā		
MP3		
Naudas izņemšana bankomātā		
Pirkums veikalā		
Sula		
Avīzes saņemšana no pastnieka		
Ārsta apmeklēšana		
Dators		

Pirmās nepieciešamības preces:

-
-
-

Luksusa preces:

-
-
-

1.4 Ekonomikas sistēmas un pamatjautājumi

Tradicionāla ekonomika	
Ko? Kā? Kam? Ražot nosāka tradīcijas	
Komandekonomika	
Ko? Kā? Kam? Ražot nosāka centralizēts valsts	
Brīva tirgu ekonomika	
Ko? Kā? Kam? Ražot nosāka patērētājs un ražotājs	
Jaukta ekonomika	
Komandekonomika + brīva tirgu ekonomika	
Daļa ražošanas resursu pieder valsts īpašumā; Daļa uzņēmējdarbības jomu pieder valstij; Valsts iejaucas privātajā sektorā izdodot normatīvos aktus, kuros nosaka, piemēram: a) b) c)	

1.5. Ekonomiskie (ražošanas) resursi

Ekonomiskie (ražošanas) resursi – līdzekļi, krājumi, līdzekļu avoti, jebkas, ko var izmantot ražošanas procesā.

Ražošanas faktori – ražošanā iesaistītie resursi (zeme, kapitāls, darbaspēks, informācija utt).

Enģeļa likums – parāda tiešo sakarību starp precēm un pakalpojumiem, ko patērētājs iegādājas un viņa ienākumu apjomu noteiktā laikā posmā.

Ražošanas resursi			
Materiālie resursi		Cilvēku resursi	
Darba resursi	Kapitāla resursi	Darbs	
			
Par ražošanas faktoru izmantošanu ir jāmaksā			

+ INFORMĀCIJA

Piemēri / Faktori	Zeme	Kapitāls	Darbs	Uzņēmējspējas	Informācija
Dimants					
Gatera iekārta					
Pārdevēja					
Preču noliktava					
Saimniecības īpašnieks					
Maizes ceptuves īpašnieks					
Nafta					
Ražošanas ēka					
Ķīmiķis – laborants					
Kokmateriāli					
Naftas pārstrādes tehnoloģija					
Dzelzs rūda					

